

TK: Regulamin dotyczący wyłączenia neo-sędziów jest niekonstytucyjny

https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/tk-rozporzadzenie-dotyczace-neo-sedziow-jest-niekonstytucyjne,525462.html?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR2sgvpRtB_G-KLsNj99K8x8OY18GfDNZd6TUfBwW4dhGE2EVQZiCEpVxBI_aem_AaiFLL_C5aizAHXESnf73_I2j76v8Xdu8tMHYgGgiqlm1VNo4I-Hf0Y-fH29VjYfMXgR5Jq3ZvRumFJ5xw26BWxc

Patrycja Rojek-Socha

Data dodania: 16.05.2024

By Lukas Plewnia from Berlin, Deutschland - Praca własna, CC BY-SA 2.0

Dzisiaj, 16 maja br., Trybunał Konstytucyjny rozpoznał wniosek KRS o zbadanie zgodności z Konstytucją przepisów rozporządzenia ministra sprawiedliwości z 6 lutego 2024 r. Zdaniem Trybunału ten regulamin narusza zasadę niezawisłości sędziów. Godzi w fundamenty polskiego porządku prawnego, choćby dlatego, że jest aktem pod-ustawowym. Wprowadzony zakaz orzekania przez neo-sędziów traci moc prawną.

Wyrok TK uzasadniał Bogdan Świączkowski, który podkreślił, że szczególnie sprzeczne z konstytucją są:

- pominięcie etapu konsultowania aktu z Krajową Radą Sądownictwa stanowi art.7 Konstytucji w związku z art.186

- przekroczenie uprawnień ustawowych przez ministra (przekraczając uprawnienia zawarte w art.41 ust.2 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych)
- naruszenie prawa do sądu
- wyłączenie pewnej kategorii sędziów od orzekania, istotna zmiana ustroju sądów powszechnych
- ingerencja władzy wykonawczej we władzę sędziowską,

- Trybunał stwierdził, że wprowadzenie w rozporządzeniu bezwzględnej przesłanki wyłączenia sędziów narusza prawo określone w art.45 Konstytucji w aspekcie prawidłowego ukształtowania sądów i prawidłowego zabezpieczenia postępowania - wskazał Świączkowski. To rzutuje także na prawo do właściwego sądu - dodał w uzasadnieniu wyroku. -Trybunał Konstytucyjny uznał, że przepisy rozporządzenia ministra sprawiedliwości są także niezgodne m.in. z art. 178 konstytucji, który stanowi, że sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.

Chodzi o rozporządzenie - zmianę regulaminu urzędowania sądów powszechnych, które weszło w życie 8 lutego. KRS już wtedy zapowiadała taki wniosek. - Konieczność wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego wynika z faktu, iż zaskarżone przepisy rozporządzenia zmieniającego wprowadzają nową, nieznaną ustawie regulację przesłanki wyłączenia sędziego z mocy prawa (iudex inhabilis), a tym bezpośrednio wpływają na ukształtowanie sądu orzekającego w sprawie – czytamy m.in. w tym wniosku.

Co w nowym regulaminie?

Zgodnie z wprowadzaną zmianą sędziowie powołani w wyniku wniosku przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa, ukształtowaną na podstawie nowelizacji z grudnia 2017 r. nie są uwzględniani w przydzielaniu spraw w przedmiocie rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego, jeśli wśród podstaw tego wniosku znajduje się okoliczność dotycząca jego powołania (czyli udział w procedurze neo-KRS).

Przepis nie będzie stosowany do:

- asesorów sądowych;
- sędziów, którzy zrzekli się urzędu sędziego, a następnie powrócili na urząd sędziego i poprzednio zajmowane stanowisko, jeżeli poprzednio zajmowane stanowisko objęli w inny sposób niż w wyniku wniosku o

powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa, ukształtowaną po 2018 r.

Do spraw wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia mają być stosowane przepisy dotychczasowe.

KRS chce zabezpieczenia - zawieszenia rozporządzenia

Krajowa Rada Sądownictwa wносиła do TK o stwierdzenie, że przepisy rozporządzenia są niezgodne m.in. z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP, zaskarżone rozporządzenie zostało bowiem wydane przez ministra sprawiedliwości - jak uzasadnia - bez zachowania trybu wymaganego przepisami prawa do jego wydania, bez zasięgnięcia opinii Krajowej Rady Sądownictwa; oraz z art. 92 ust. 1, art. 176 ust. 2, art. 45 ust. 1, art. 178 ust. 1, art. 179 i art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Z tymi stwierdzeniami zgodził się Trybunał

A na podstawie art. 36 ustawy z 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, wnosi o udzielenie zabezpieczenia do czasu wydania przez Trybunał Konstytucyjny ostatecznego orzeczenia, w sprawie inicjowanej tymże wnioskiem, "poprzez zawieszenie mocy obowiązującej" niniejszego rozporządzenia".

Radę przed TK mają reprezentować sędziowie: Maciej Nawacki, Anna Dalkowska i Joanna Kołodziej-Michałowicz.

Konsekwencje wobec 2500 sędziów znacznie szersze

- Wyłączenie od rozpoznania spraw, ujęte w zwrotach „nie są przydzielane sędziom”, „nie są uwzględniani w przydzielaniu spraw (...) przez SLPS” (system losowego przydziału spraw) jednoznacznie oznacza wyłączenie sędziów z mocy prawa, konkretnie z mocy rozporządzenia, od rozpoznania określonych kategorii spraw. Jeżeli sędzia nie jest losowany przez SLPS, nie dostaje spraw do rozpoznania. Całkowite zablokowanie sędziego w systemie SLPS prowadzi do niemożności przydziału spraw sędziemu, do całkowitego wyłączenia sędziego od wykonywania czynności orzeczniczych; w tym wypadku w określonej kategorii spraw. Wyłączenie odbywa się poprzez system informatyczny służący obsłudze postępowań, bez woli, a nawet bez wiedzy sądu, a tym samym ma charakter przesłanki bezwzględnej wyłączenia - wskazano w uzasadnieniu.

Dodano również, że w praktyce chodzi o około 2500 sędziów, którzy z mocy rozporządzenia, zostają wyłączeni od rozpoznania określonej kategorii spraw. - Stanowi to w rzeczywistości niedopuszczalne wskazanie władzy wykonawczej (wytyczną ministra sprawiedliwości), iż z tej samej przyczyny, co określona w rozporządzeniu zmieniającym, należy tę grupę sędziów wyłączać od rozpoznania wszystkich kategorii spraw, a w przypadku rozpoznania sprawy przez sędziów z tej grupy traktować postępowanie cywilne jako dotknięte nieważnością, a wyrok zaś sądu karnego jako wadliwy, podlegający uchyleniu z urzędu z uwagi na bezwzględną przyczynę odwoławczą - wskazano.

Autor: Patrycja Rojek-Socha